

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 6 marca 2026 r.

Poz. 1104

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 5 marca 2026 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jelonka PLH200019

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jelonka PLH200019, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000 zawiera załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapę obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. 1. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

2. Mapę rozmieszczenia przedmiotów ochrony z lokalizacją działań ochronnych w obszarze Natura 2000 określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adam Juchnik

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Białymstoku
z dnia 5 marca 2026 r.

**Opis granic obszaru Natura 2000 w formie współrzędnych geograficznych punktów załamania granic
obszaru w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych „1992”**

Lp.	x	y	Lp.	x	y	Lp.	x	y
1	538522,37	799854,21	2	538184,68	800137,76	3	537916,95	799829,63
4	537495,17	800198,37	5	537503,75	800208,67	6	537470,13	800207,74
7	537431,97	800250,66	8	536754,68	800880,27	9	536454,19	800508,23
10	535724,42	799616,29	11	535605,18	799382,58	12	535256,99	798710,05
13	534627,39	797531,94	14	533713,02	798245,49	15	533712,53	798244,28
16	533666,07	798106,66	17	533612,73	797957,19	18	533555,39	797803,21
19	533550,18	797789,85	20	533493,47	797643,01	21	533393,51	797374,71
22	533387,17	797358,05	23	533327,56	797200,88	24	533236,00	796960,26
25	533155,75	796746,66	26	533102,80	796604,78	27	533073,68	796519,40
28	532972,03	796314,62	29	532820,17	796011,80	30	532730,12	795833,16
31	532715,05	795770,68	32	532697,87	795688,53	33	532704,89	795522,81
34	532717,79	795283,66	35	532751,26	795081,68	36	532759,47	795032,17
37	532779,49	794828,08	38	532779,70	794825,89	39	532998,00	794833,74
40	532998,91	794558,68	41	533311,29	794567,12	42	533308,43	794548,23
43	533316,84	794543,57	44	533301,14	794529,37	45	533439,90	794532,52
46	533514,74	794458,80	47	533531,93	794441,88	48	533511,96	794419,17
49	533514,46	794353,14	50	533501,34	794257,86	51	533501,51	794257,58
52	533501,03	794257,56	53	533471,36	794256,24	54	533449,85	794207,88
55	533445,51	794198,14	56	533421,30	794143,72	57	533409,58	794117,37

58	533418,95	794085,96	59	533424,76	794066,49	60	533445,11	793998,33
61	533445,19	793998,07	62	533448,48	793980,16	63	533451,84	793961,86
64	533454,18	793949,12	65	533469,58	793870,83	66	533478,15	793827,26
67	533479,80	793810,11	68	533482,41	793783,00	69	533475,19	793782,86
70	533482,61	793764,27	71	533483,99	793733,24	72	533485,43	793701,31
73	533487,42	793656,59	74	533487,86	793646,90	75	533489,89	793601,47
76	533491,49	793565,75	77	533491,85	793557,55	78	533491,99	793554,55
79	533492,49	793517,29	80	533493,20	793464,20	81	533493,70	793427,65
82	533498,59	793413,87	83	533521,44	793419,33	84	533696,71	793426,58
85	533695,97	793467,17	86	533701,72	793469,19	87	533701,91	793459,04
88	533704,91	793297,52	89	533705,65	793257,54	90	533708,55	793100,95
91	533916,16	793075,33	92	533998,57	793065,16	93	534314,70	793026,98
94	534427,65	793013,00	95	534433,66	793012,26	96	534586,50	792993,23
97	534682,34	792981,30	98	534760,76	792971,27	99	535012,94	792939,14
100	535182,53	792918,92	101	535209,85	792915,68	102	535282,07	792907,10
103	535282,07	792907,13	104	535283,31	793064,67	105	535283,31	793064,70
106	535283,50	793088,67	107	535283,50	793088,71	108	535283,60	793143,77
109	535284,81	793255,88	110	535284,62	793344,56	111	535284,55	793384,54
112	535284,53	793404,56	113	535284,31	793526,05	114	535289,31	793526,47
115	535478,07	793537,87	116	535784,94	793556,41	117	535934,55	793564,34
118	535933,54	793642,17	119	535936,24	793891,97	120	535936,30	793897,96
121	535937,28	793987,87	122	535940,68	794265,52	123	535940,08	794283,76
124	535934,01	794482,09	125	535922,41	794640,59	126	535928,21	794806,83
127	535953,34	794984,67	128	535951,41	795077,45	129	535887,62	795369,34

130	535812,23	795697,95	131	535748,44	796016,90	132	535713,70	796134,21
133	535671,96	796292,46	134	535663,70	796388,33	135	535638,93	796496,59
136	535628,38	796559,43	137	535616,45	796616,31	138	535597,19	796703,93
139	535584,80	796780,99	140	535576,73	796833,30	141	535650,78	796923,35
142	535566,15	796993,79	143	535682,78	797127,45	144	535695,94	797137,77
145	535747,29	797163,06	146	535628,59	797256,46	147	535698,78	797387,28
148	535741,09	797413,60	149	535791,41	797473,84	150	536079,18	797214,75
151	536093,68	797203,64	152	536171,57	797228,11	153	536354,14	797285,79
154	536425,57	797308,55	155	536612,10	797364,64	156	536691,21	797390,83
157	536865,31	797444,81	158	536928,28	797465,45	159	537134,39	797532,65
160	537369,34	797605,94	161	537587,89	797674,73	162	537838,98	797752,52
163	538244,62	797876,15	164	538218,85	797888,94	165	538150,79	797943,19
166	538115,83	797971,05	167	538067,91	798009,24	168	538104,96	798057,29
169	537972,58	798159,64	170	537970,07	798165,89	171	537917,67	798208,53
172	538031,32	798348,45	173	538005,34	798368,92	174	537940,82	798419,75
175	537911,52	798442,82	176	537889,01	798461,58	177	537865,45	798480,18
178	537839,95	798499,21	179	537790,56	798538,13	180	537791,92	798542,14
181	537822,81	798633,47	182	537832,96	798646,34	183	537843,65	798659,90
184	537816,35	798681,42	185	537815,65	798713,98	186	537786,81	798736,60
187	537807,43	798766,59	188	537833,34	798804,27	189	537839,22	798812,82
190	537868,05	798854,74	191	537770,84	798931,78	192	537784,38	799007,44
193	537791,25	799028,55	194	537809,11	799040,08	195	537896,52	798971,20
196	537904,16	798980,50	197	537912,00	798990,04	198	537939,30	799023,30
199	537958,10	799046,22	200	537989,15	799084,03	201	538082,41	799197,64

202	538101,40	799220,74	203	538136,50	799263,52	204	538154,72	799285,71
205	538168,30	799302,25	206	538181,32	799318,12	207	538218,58	799363,49
208	538311,23	799293,37	209	538305,39	799259,78	210	538331,69	799232,02
211	538379,51	799288,78	212	538359,44	799304,74	213	538365,91	799331,71
214	538373,38	799361,90	215	538377,99	799380,62	216	538261,88	799471,83
217	538258,59	799474,40	218	538358,91	799547,21	219	538405,14	799580,78
220	538465,46	799624,53	221	538488,23	799641,22	222	538533,02	799674,08
223	538582,32	799710,23	224	538644,16	799755,59	225	538522,37	799854,21
226	541257,07	802390,33	227	540826,24	803103,35	228	540823,09	803108,57
229	540826,83	803114,08	230	540821,37	803123,15	231	540811,59	803139,31
232	540761,51	803174,09	233	540907,98	803367,77	234	540894,19	803377,49
235	540812,54	803434,95	236	540909,37	803659,55	237	540886,67	803716,72
238	540864,04	803773,82	239	540793,89	803615,45	240	540759,11	803633,12
241	540725,46	803650,22	242	540697,43	803662,54	243	540668,10	803670,68
244	540622,63	803690,78	245	540581,73	803604,85	246	540564,74	803617,32
247	540523,62	803648,02	248	540470,48	803688,05	249	540401,54	803739,32
250	540405,83	803742,23	251	540476,37	803790,13	252	540480,96	803794,85
253	540387,86	803858,37	254	540382,52	803855,26	255	540306,82	803891,59
256	540293,77	803862,51	257	540245,38	803884,21	258	540235,90	803865,72
259	540233,62	803861,20	260	540219,05	803871,77	261	540100,06	803959,27
262	539902,24	804104,99	263	539892,35	804112,29	264	539816,49	804168,30
265	539836,35	804209,69	266	539805,57	804236,41	267	539807,61	804287,42
268	539632,97	804389,30	269	539577,91	804421,42	270	539553,15	804364,54
271	539512,59	804394,83	272	539502,24	804402,54	273	539460,54	804433,64

274	539410,86	804470,72	275	539388,78	804487,18	276	539262,41	804285,34
277	539149,01	804106,51	278	539092,13	804019,47	279	539038,68	803937,67
280	538949,44	803797,30	281	538847,97	803638,92	282	538844,02	803643,89
283	538772,36	803733,88	284	538719,50	803793,05	285	538662,11	803711,70
286	538625,60	803659,89	287	538585,99	803603,74	288	538548,36	803550,34
289	538514,84	803502,78	290	538453,54	803416,03	291	538441,61	803399,15
292	538395,71	803333,97	293	538344,56	803258,23	294	538337,10	803248,51
295	538270,53	803158,18	296	538191,43	803066,59	297	538187,80	803062,56
298	538191,72	803052,59	299	538460,20	802890,25	300	538613,17	802793,48
301	538763,02	802668,60	302	538816,09	802621,77	303	538830,19	802597,24
304	538840,09	802604,08	305	538904,49	802518,21	306	538936,06	802457,59
307	539135,59	802097,68	308	539351,54	801702,41	309	539369,22	801670,84
310	539365,43	801597,60	311	539374,27	801547,08	312	539434,89	801425,85
313	539518,23	801233,90	314	539536,23	801180,32	315	539559,09	801133,49
316	539585,61	801102,26	317	539657,15	801184,48	318	539626,95	801210,67
319	539672,10	801262,59	320	539659,62	801273,40	321	539704,20	801324,56
322	539672,84	801351,05	323	539654,67	801366,77	324	539663,56	801386,11
325	539665,39	801407,13	326	539669,79	801457,99	327	539683,69	801618,41
328	539687,50	801662,42	329	539696,40	801765,11	330	539787,10	801869,81
331	539791,01	801874,36	332	539835,85	801833,36	333	539855,58	801815,50
334	539910,34	801878,85	335	539931,65	801859,31	336	540065,61	802011,30
337	540095,66	801982,11	338	540116,71	802001,15	339	540129,64	801988,67
340	540132,13	801986,28	341	540152,31	801966,83	342	540201,43	801919,46
343	540225,57	801896,19	344	540245,62	801876,87	345	540349,46	801996,85

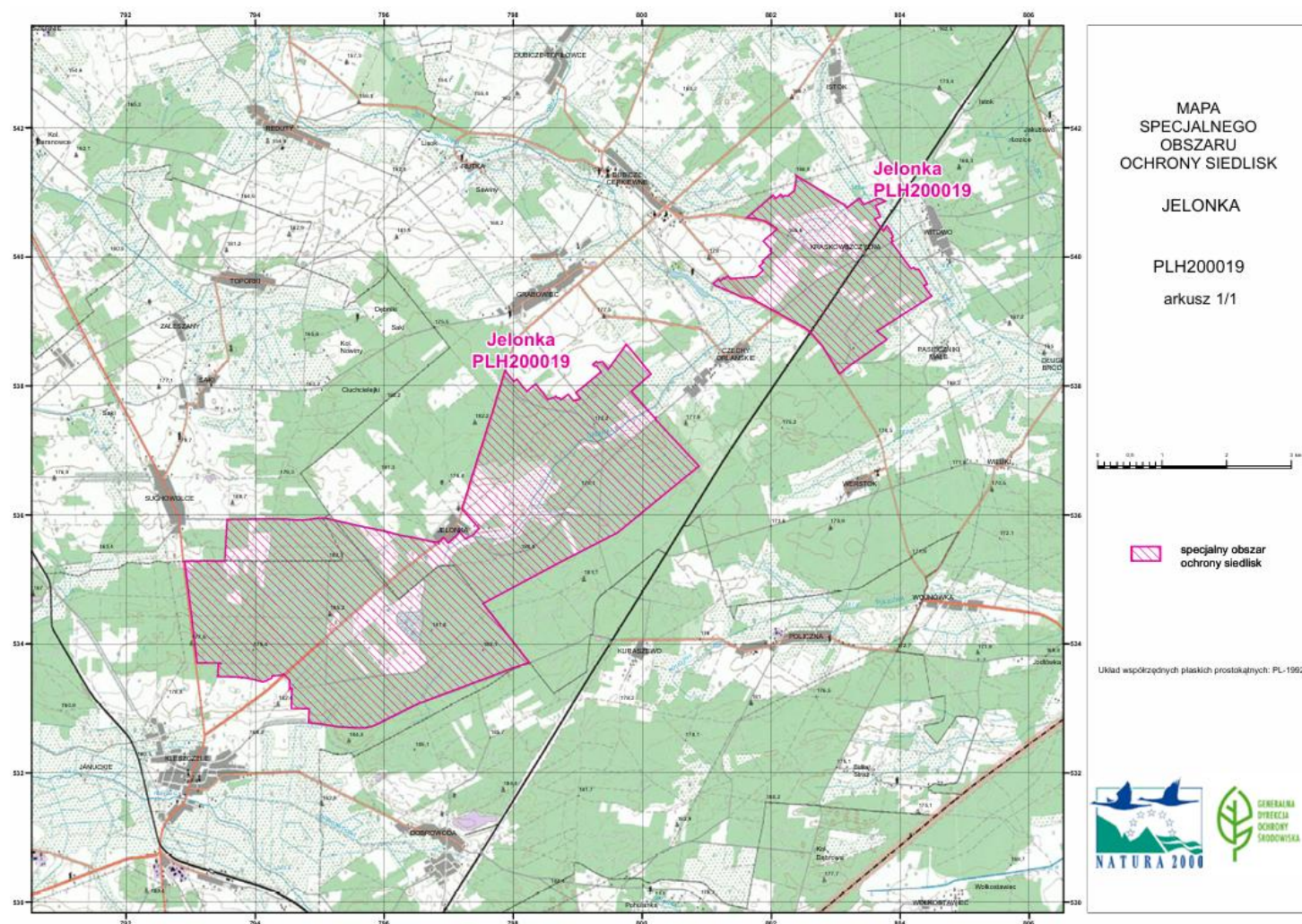
346	540421,56	802080,16	347	540435,49	802091,79	348	540482,11	802018,42
349	540505,04	801982,36	350	540519,51	801959,56	351	540540,62	801926,34
352	540561,72	801893,13	353	540563,11	801886,28	354	540578,59	801809,96
355	540589,97	801753,78	356	540595,27	801717,26	357	540608,88	801623,41
358	540700,21	801729,92	359	540787,68	801831,93	360	540821,85	801871,22
361	540957,57	802027,17	362	540903,92	802070,95	363	540969,18	802145,74
364	540932,45	802182,99	365	540951,24	802214,31	366	540945,23	802254,89
367	541018,86	802347,65	368	541029,56	802361,13	369	541257,07	802390,33

Załącznik nr 2 do zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku

z dnia 5 marca 2026 r.

Mapa obszaru Natura 2000

Załącznik nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Białymstoku
z dnia 5 marca 2026 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

L.p.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące Kody zagrożeń poprzedni/nowy	Potencjalne Kody zagrożeń poprzedni/nowy	
1.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphyli</i> on)	A04.03/PA05 Zaprzestanie zarządzania/użytkowania użytków zielonych i innych systemów rolniczych i rolno-leśnych (np. zaprzestanie wypasu, koszenia lub tradycyjnego rolnictwa)		PA05 Brak wypasu przy braku stosowania alternatywnych zabiegów ochronnych prowadzi do spadku różnorodności gatunkowej siedliska, rozprzestrzenia się gatunków ekspansywnych i obcych geograficznie oraz postępowania sukcesji wtórnej.
		G05.07/PX03 Nieznane presje i zagrożenia		PX03 Brak działań ochronnych związanych z odnowieniem populacji wrzosu oraz powstrzymaniem sukcesji wtórnej prowadzi do degeneracji siedliska i jego zaniku.
		H05.01/PK05 Zanieczyszczenia gleby ze źródeł mieszanych i zanieczyszczenie odpadami stałymi (z wyłączeniem kontrolowanych zrzutów)		PK05 Stwierdzono zaśmiecanie obszaru, obecność opakowań szklanych, metalowych elementów, plastikowych odpadów powoduje degradację siedlisk.
		I01/PI01 Inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla UE		PI01 Ekspansja obcych geograficznie gatunków inwazyjnych, przede wszystkim czeremchy amerykańskiej <i>Prunus serotina</i> i dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> powodują zanik roślinności wrzosowiskowej na skutek sukcesji i zmian edaficznych.
		I02/PI03 Problematyczne gatunki rodzime		PI03 W obrębie siedliska odnotowano niezbyt intensywne występowanie gatunków ekspansywnych, związane z brakiem użytkowania.
		K02.01/PM07 Procesy naturalne z wyłączeniem katastrof i procesów wywołanych działalnością człowieka lub zmianą klimatu		PM07 Ekspansja rodzimych gatunków drzewiastych i krzewiastych, w szczególności sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i> , brzozy omszonej <i>Betula pubescens</i> i brodawkowej <i>Betula pendula</i> oraz topoli osiki <i>Populus tremula</i> powoduje zanik roślinności wrzosowiskowej na skutek sukcesji.

				Ekspansja orlicy pospolitej <i>Pteridium aquilinum</i> powoduje wypieranie wrzosu.
		B02/PB02 Przekształcenie na las gruntów o innym użytkowaniu lub zalesianie (z wyłączeniem odwadniania)		B02 Pod pozorem działań ochronnych możliwe są próby okiełznania procesów naturalnych zachodzących w rezerwacie przez stosowanie zabiegów typowych dla zwykłych lasów gospodarczych. Ponadto możliwe są próby zalesienia siedlisk otwartych.
		D01.02/PE01 Drogi, ścieżki, linie kolejowe i powiązana z nimi infrastruktura		PE01 Obecność drogi wojewódzkiej nr 685 zwiększa antropopresję w siedliskach oraz ogranicza migrację organizmów związanych z siedliskiem.
		K02/PM07 Procesy naturalne z wyłączeniem katastrof i procesów wywołanych działalnością człowieka lub zmianą klimatu		PM07 Naturalna sukcesja drzew i krzewów po pożarze – wkraczanie sosny zwyczajnej (<i>Pinus sylvestris</i>), brzozy (<i>Betula</i> spp.) oraz innych gatunków drzewiastych prowadzi do stopniowego zacieniania siedliska i zaniku gatunków światłolubnych, w tym wrzosu zwyczajnego (<i>Calluna vulgaris</i>). Proces ten przyspiesza w warunkach braku działań utrzymujących otwarty charakter wrzosowiska.
2.	6120 Cieplolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	K02/PM07 Procesy naturalne z wyłączeniem katastrof i procesów wywołanych działalnością człowieka lub zmianą klimatu		PM07 Zarastanie muraw drzewami i krzewami. Sukcesja w kierunku zbiorowisk wrzosowiskowych lub leśnych. Najbardziej ekspansywnym gatunkiem w sukcesji jest topola osika.
		A03.03/PA05 Zaprzestanie zarządzania/użytkowania użytków zielonych i innych systemów rolniczych i rolno-leśnych (np. zaprzestanie wypasu, koszenia lub tradycyjnego rolnictwa)		PA05 Zaprzestanie koszenia przy jednoczesnym zaprzestaniu wypasu prowadzi do zubożenia florystycznego, zmiany warunków troficznych i stopniowego rozwoju ziołorośli i wkraczania drzew i krzewów. Zagrożenie o charakterze wewnętrznym.
		A04.03/PA05 Zaprzestanie zarządzania/użytkowania użytków zielonych i innych systemów rolniczych i rolno-leśnych (np. zaprzestanie wypasu, koszenia		PA05 Zarastanie muraw cieplolubnych napiaskowych. Zmniejszanie powierzchni siedliska.

			lub tradycyjnego rolnictwa)	
			B01.01/PB01 Przekształcenie na las gruntów o innym użytkowaniu lub zalesianie (z wyłączeniem odwadniania)	PB01 Zmniejszanie lub likwidacja powierzchni siedliska.
			C01.01/PC01 Wydobycie minerałów (np. skał, rud metali, żwiru, piasku, łupków)	PC01 Zmniejszanie lub likwidacja powierzchni siedliska.
			K02.01/PM07 Procesy naturalne z wyłączeniem katastrof i procesów wywołanych działalnością człowieka lub zmianą klimatu	PM07 Wypadanie gatunków charakterystycznych dla siedliska oraz zmiana warunków siedliskowych.
		I01/PI01 Inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla UE		PI01 Ekspansja nawłoci <i>Solidago</i> spp. Wypieranie gatunków rodzimych.
		I01/PI01 Inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla UE		PI01 Ekspansja konyzy (przymiotna) kanadyjskiej <i>Conyza canadensis</i> . Wypieranie gatunków rodzimych.
		I01/PI01 Inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla UE		PI01 Ekspansja czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> . Wypieranie gatunków rodzimych.
		I02/PI03 Problematyczne gatunki rodzime		PI02 Ekspansja przymiotna białego <i>Erigeron annuus</i> Wypieranie gatunków typowych dla siedliska.
3.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe)	M01.02/PJ03 Zmiany w reżimach opadowych spowodowane zmianami klimatu		PJ03 Zmiany w reżimach opadowych i wezbraniowych mogą prowadzić do spadku poziomu wód gruntowych lub skrócenia okresów stagnacji wody w nieckach, co skutkowałoby ubożeniem roślinności hydrofilnej (w tym pleustonowej z <i>Lemna minor</i>) i zwiększonym udziałem gatunków łąkowych oraz ruderalnych. W przypadku ekstremalnych opadów możliwe jest także zniszczenie runa w wyniku gwałtownego przepływu wód. Zmiany klimatu skutkujące przesunięciami w rozkładzie i intensywności opadów mogą wpływać na długość okresów podtopień oraz poziom wilgotności gleby. Spadek liczby dni z intensywnymi opadami w sezonie wegetacyjnym i częstsze susze

			<p>mogą sprzyjać przesuszeniu siedliska, natomiast epizody opadów nawałnych mogą powodować krótkotrwałe, lecz gwałtowne zalania, niekorzystne dla stabilnej struktury roślinności.</p>
	J02.03/PM07 Procesy naturalne z wyłączeniem katastrof i procesów wywołanych działalnością człowieka lub zmianą klimatu	J03.01/PL02 Odwodnienia (czynniki mieszane lub nieznane)	<p>PM07 Znaczący spadek wód gruntowych i zmiany kierunków przepływu wód spowodowane przez melioracje i regulacje rzek w skali lokalnej i regionalnej.</p> <p>PL02 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska. Siedlisko łąkowe ma ograniczony zasięg, występuje w postaci wąskiego pasa w dolinie rzeki Orłanki. Zaznaczające się fragmentacja utrudnia zachowanie spójności hydrologicznej i przestrzennej siedliska. Wąska struktura płatu sprawia, że siedlisko jest silnie narażone na wpływ użytkowania sąsiadujących gruntów (np. koszenia, nawożenia, melioracji), co może powodować wnikanie gatunków obcych, zmiany składu florystycznego i degradację struktury łągu. Uproszczenie struktury zbiorowisk, związane z ubożeniem gatunkowym i procesami sukcesji; presja zbiorowisk szuwarowych.</p>
	PL02/J02.05 Modyfikowanie funkcjonowania wód – ogólnie		<p>PL02 Zmiany w stosunkach wodnych spowodowane regulacją rzeki, pracami melioracyjnymi lub zmianami w odwadnianiu terenów przyległych, prowadzą do obniżenia poziomu wód gruntowych i ograniczenia zalewów. Zmiany w stosunkach wodnych w dolinie rzeki Orla wynikają z regulacji koryta, ograniczenia przepływów oraz obecności elementów infrastruktury wodnej w sąsiedztwie siedliska. Mogą one wpływać na częstotliwość i zasięg zalewów oraz poziom wód gruntowych, co w dłuższym okresie może prowadzić do przekształceń w strukturze gatunkowej łągu.</p>
	I01/PI01 Inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla UE.		<p>PI01 W obrębie płatu pojedynczo pojawiają się czeremcha amerykańska <i>Padus serotina</i> oraz <i>Impatiens parviflora</i>.</p>
	J02.04.02/PM07 - Procesy naturalne z wyłączeniem katastrof i procesów wywołanych działalnością człowieka lub zmianą klimatu	J03.01/PL02 Odwodnienia (czynniki mieszane lub nieznane)	<p>PM07 Zupełny brak zalewów z uwagi na odległość od naturalnego koryta rzeki.</p> <p>PL02 Efektem może być przesuszenie siedliska, spadek udziału gatunków higrofilnych, a w dłuższym horyzoncie sukcesja ku zbiorowiskom mniej wilgotnym (np. las świeży wilgotny) i zaburzenia ilościowe w runie (wzrost</p>

			roślin nitrofilnych).
		K02.01/PM07 Procesy naturalne z wyłączeniem katastrof i procesów wywołanych działalnością człowieka lub zmianą klimatu	PM07 Ze względu na stosunkowo słabe i mało dynamiczne uwilgotnienie oraz sąsiedztwo lasu świerkowo-olszowego, możliwa jest sukcesja płatu łęgowego w kierunku zbiorowisk mniej wilgotnych (las świeży wilgotny) z rosnącym udziałem gatunków drzewiastych spoza typowego spektrum łągu (np. świerk <i>Picea abies</i> , brzoza omszona <i>Betula pubescens</i>). W runie i podszyciu spodziewany jest spadek udziału gatunków higrofilnych oraz wzrost udziału taksonów cienio- i mezofilnych, a lokalnie ekspansja gatunków synantropijnych. Zmiany te mogą prowadzić do zubożenia kombinacji florystycznej typowej dla łągów.
		H01.05/PA17 Działalność rolnicza powodująca zanieczyszczenie wód powierzchniowych lub gruntowych (w tym morskich)	PA17 Potencjalnym zagrożeniem jest degradacja siedliska poprzez zanieczyszczenie wód powierzchniowych ze źródeł rozproszonych lub punktowych.
		H05.01/PK05 Zanieczyszczenia gleby ze źródeł mieszanych i zanieczyszczenie odpadami stałymi (z wyłączeniem kontrolowanych zrzutów)	PK05 W obrębie transektu nie stwierdzono zagrożenia. Pojedyncze śmieci obserwowano jednak w innych częściach płatu, zwłaszcza przy traktach komunikacyjnych.
		K02.01/PM07 Procesy naturalne z wyłączeniem katastrof i procesów wywołanych działalnością człowieka lub zmianą klimatu	PM07 Możliwe stopniowe przekształcenia siedliska łągowego w wyniku zmian warunków wodnych, ograniczenia zalewów lub braku naturalnych zaburzeń (np. powodzi). W takich warunkach może następować sukcesja w kierunku lasu mieszanego lub grądów, z jednoczesnym wzrostem udziału gatunków ekspansywnych i inwazyjnych obcych, takich jak <i>Padus serotina</i> czy <i>Impatiens parviflora</i> , kosztem gatunków charakterystycznych dla łągów.
		J02.01.02/PL02 Odwodnienia (czynniki mieszane lub nieznane)	PL02 osuszenie = utrata łągu i jego przekształcenie w inny typ lasu lub w teren rolniczy, co oznacza nieodwracalną zmianę ekosystemu.
4.	1060	A03.01/PA06	PA06 Jednorazowe koszenie całych

	Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Koszenie lub ścinanie biomasy na użytkach zielonych.		działek powoduje brak możliwości utrzymania się części populacji w obrębie siedliska motyli. Zbyt niskie koszenie powoduje mechaniczne zniszczenie gąsienic. Stwierdzono brak mozaiki siedlisk preferowanych przez motyle.
		M01.02/PJ03 Zmiany w reżimach opadowych spowodowane zmianami klimatu		PJ03 Mała suma opadów jest niewystarczająca do utrzymania się wilgotnych siedlisk obrębie koryta Orlanki na stanowisku 1.
		G01.03/PF05 Działania związane ze sportem, turystyką i rekreacją		PF05 Niszczenie siedlisk motyli przez pojazdy mechaniczne. Niszczenie koryta Orlanki.
			K02.01/PM07 Procesy naturalne z wyłączeniem katastrof i procesów wywołanych działalnością człowieka lub zmianą klimatu	PM07 Zarastanie rowów roślinnością ruderalną i zanik szczawiów wielkolistnych będących rośliną pokarmową gąsienic.
5.	1065 Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze		
6.	4030 Szlaczkoń szafraniec <i>Colias myrmidone</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze		
7.	4042 Modraszek eroides <i>Polyommatus eroides</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze		

Załącznik nr 4 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Białymstoku
z dnia 5 marca 2026 r.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion</i>)	<p>Parametr powierzchnia siedliska na stanowisku <u>Obecna ocena:</u> U2 (powierzchnia duża, ale szybko zmniejsza się na skutek sukcesji naturalnej). <u>Cel:</u> poprawa oceny parametru z U2 na FV - Utrzymanie minimum 20,47 ha powierzchni siedliska (FV - nie zmniejsza się) przy uwzględnieniu procesów naturalnych, których nie da się wyeliminować działaniami ochronnymi.</p> <p>Wskaźnik pokrycie wrzosu zwyczajnego <i>Calluna vulgaris</i> <u>Obecna ocena:</u> FV (pokrycie 65% na transekcje). <u>Cel:</u> podtrzymanie dobrej oceny na poziomie FV (pokrycie wrzosu nie mniejsze niż 65%).</p> <p>Wskaźnik pokrycie traw <u>Obecna ocena:</u> FV (2% na transekcje) <u>Cel:</u> podtrzymanie dobrej oceny na poziomie FV (pokrycie traw nie większe niż 2%)</p> <p>Wskaźnik łączne pokrycie drzew i krzewów <u>Obecna ocena:</u> U1 - (25% na transekcje). <u>Cel:</u> poprawa oceny wskaźnika z U1 na FV (pokrycie drzew i krzewów nie większe niż 10%).</p> <p>Wskaźnik gatunki obce geograficznie <u>Obecna ocena:</u> U1 (gatunki obce geograficznie występują pojedynczo, zajmują <1% na transekcje). <u>Cel:</u> poprawa oceny wskaźnika z U1 na FV (brak gatunków obcych geograficznie).</p> <p>Wskaźnik ekspansywne gatunki rodzime <u>Obecna ocena:</u> U1 (gatunki ekspansywne występują pojedynczo, zajmują <1% na transekcje). <u>Cel:</u> podtrzymanie obecnej oceny (gatunki ekspansywne występują pojedynczo, zajmują <1% na transekcje).</p> <p>Wskaźnik struktura populacji kluczowych gatunków <u>Obecna ocena:</u> U1 (wszystkie fazy rozwojowe wrzosu obecne, ale osobniki juwenilne skąpo reprezentowane). <u>Cel:</u> poprawa oceny wskaźnika z U1 na FV (obecne i liczne wszystkie fazy rozwojowe – osobniki juwenilne, generatywne, senilne).</p>
2	6120 Cieplolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	<p>Parametr powierzchnia siedliska w obszarze <u>Obecna ocena:</u> U2 (powierzchnia szybko zmniejsza się na skutek sukcesji naturalnej). <u>Cel:</u> poprawa oceny parametru z U2 na FV – Utrzymanie minimum 9,42 ha powierzchni siedliska (FV - nie zmniejsza się) przy uwzględnieniu procesów naturalnych, których nie da się wyeliminować działaniami ochronnymi.</p> <p>Wskaźnik gatunki charakterystyczne</p>

		<p><u>Obecna ocena:</u> U1 (średnia ilość gatunków roślin naczyniowych na stanowisku 2-5).</p> <p><u>Cel:</u> poprawa oceny wskaźnika z U1 na FV (wzrost średniej ilości gatunków roślin naczyniowych na stanowisku do powyżej 5).</p>
		<p>Wskaźnik obce gatunki inwazyjne</p> <p><u>Obecna ocena:</u> U1 (obce gatunki inwazyjne występują pojedynczo, zajmują <1% na transekcje).</p> <p><u>Cel:</u> poprawa oceny wskaźnika z U1 na FV (brak obcych gatunków inwazyjnych).</p>
		<p>Wskaźnik rodzime ekspansywne gatunki roślin zielnych</p> <p><u>Obecna ocena:</u> FV (brak lub jeden gatunek występujący pojedynczo).</p> <p><u>Cel:</u> podtrzymanie obecnej oceny.</p>
		<p>Wskaźnik ekspansja krzewów i podrostu drzew</p> <p><u>Obecna ocena:</u> U1 - (10-15% na transekcje).</p> <p><u>Cel:</u> poprawa oceny wskaźnika z U1 na FV (pokrycie drzew i krzewów nie większe niż 10%).</p>
		<p>Wskaźnik struktura przestrzenna płatów siedliska</p> <p><u>Obecna ocena:</u> U1 - (płat muraw siedliska tworzą mozaikę ze zbiorowiskami muraw szczotlichowych <i>Corynephorion canescentis</i> i zbiorowisk łąkowych ze związku <i>Arrhenatherion</i>).</p> <p><u>Cel:</u> poprawa oceny wskaźnika z U1 na FV (mozaika płatów siedliska ze zbiorowiskami muraw szczotlichowych <i>Corynephorion canescentis</i> lub bliźniczkowych <i>Nardion</i>) albo zachowanie dotychczasowej wartości.</p>
		<p>Wskaźnik zachowanie strefy ekotonowej</p> <p><u>Obecna ocena:</u> U1 (najczęściej jest to ostra granica murawa-las, sporadycznie i na niewielkim fragmencie murawa sąsiaduje ze zbiorowiskami okrajkowymi).</p> <p><u>Cel:</u> podtrzymanie obecnej oceny.</p>
4	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	<p>Parametr powierzchnia siedliska na stanowisku</p> <p><u>Obecna ocena:</u> FV</p> <p><u>Cel:</u> Utrzymanie minimum 32,40 ha powierzchni siedliska (FV - nie zmniejsza się) przy uwzględnieniu procesów naturalnych, których nie da się wyeliminować działaniami ochronnymi.</p>
		<p>Wskaźnik gatunki charakterystyczne</p> <p><u>Obecna ocena:</u> FV</p> <p><u>Cel:</u> Utrzymanie bogatego zestawu gatunków charakterystycznych dla łągów oraz ich udziału powyżej progów referencyjnych; monitoring udziału gatunków obcych i ekspansywnych w celu zapobiegania ich wypieraniu.</p>
		<p>Wskaźnik gatunki dominujące</p> <p><u>Obecna ocena:</u> U1</p> <p><u>Cel:</u> oprawa do FV poprzez ograniczenie dominacji gatunków ekspansywnych (np. pokrzywy, malin, jeżyn) i utrzymanie przewagi gatunków typowych dla łągów (olsza czarna, czeremcha, kruszyna, gatunki wilgociolubne runa).</p>
		<p>Wskaźnik obce gatunki w drzewostanie</p> <p><u>Obecna ocena:</u> FV</p> <p><u>Cel:</u> Utrzymanie stanu FV poprzez stałe monitorowanie udziału gatunków obcych i zapobieganie ich wprowadzaniu (np. świerk poza naturalnym zasięgiem, klon jesionolistny). W razie pojawienia się – szybkie usuwanie.</p>
		<p>Wskaźnik inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie</p> <p><u>Obecna ocena:</u> FV</p>

	<p><u>Cel:</u> Utrzymanie stanu FV poprzez kontrolę siedliska i szybkie eliminowanie gatunków inwazyjnych w przypadku ich pojawienia się (np. <i>Padus serotina</i>, <i>Impatiens parviflora</i>, <i>Acer negundo</i>). Regularne monitorowanie pozwoli zapobiec ich ekspansji i utrzymać charakterystyczny skład florystyczny łągów.</p>
<p>Wskaźnik ekspansywne gatunki rodzime w runie <u>Obecna ocena:</u> U1 <u>Cel:</u> Ograniczenie udziału gatunków ekspansywnych (<i>Urtica dioica</i>, <i>Rubus sp.</i>, <i>Calamagrostis sp.</i>), które mogą zaburzać strukturę runa i wypierać gatunki typowe dla łągów. Wskazane jest monitorowanie dynamiki pokrycia i – w razie potrzeby – prowadzenie zabiegów regulacyjnych (np. mechaniczne usuwanie, ograniczenie prześwietleń drzewostanu sprzyjających ekspansji). Docelowo dążenie do FV, przy zachowaniu mozaikowej i różnorodnej struktury runa.</p>	
<p>Wskaźnik martwe drewno <u>Obecna ocena:</u> U2 <u>Cel:</u> Podniesienie oceny do U1, poprzez zwiększenie ilości i różnorodności martwego drewna. Pozostawianie części drzew martwych i zamierających (zarówno stojących, jak i leżących); ograniczenie uprzątania powalonych pni i konarów; w przypadku działań gospodarczych – wyznaczanie fragmentów bez pozyskania drewna; monitorowanie ilości martwego drewna i struktury (różne średnice, różny stopień rozkładu); ewentualne wprowadzanie działań wspomagających (np. pozostawianie po gradacjach, wiatrołomach, naturalnych wywrotach).</p>	
<p>Wskaźnik naturalność koryta rzeczno <u>Obecna ocena:</u> U1 <u>Cel:</u> Utrzymanie obecnej oceny U1; monitorowanie stopnia naturalności koryta (utrzymywanie meandrowania, starorzeczy, naturalnych procesów erozyjno-akumulacyjnych), unikanie dalszych prac regulacyjnych i umacniania brzegów, zachowanie strefy buforowej roślinności łąkowej wzdłuż rzeki i kanałów, ograniczenie działań mogących wpływać na prostowanie koryta i zmianę przepływów.</p>	
<p>Wskaźnik reżim wodny <u>Obecna ocena:</u> U1 <u>Cel:</u> Utrzymanie obecnej oceny U1; monitoring zmian poziomu wód gruntowych i okresowych zalewów, unikanie prac melioracyjnych (odwadniających) w bezpośrednim sąsiedztwie siedlisk, uwzględnianie zmian klimatycznych – zwiększona wrażliwość na susze i konieczność ochrony lokalnych źródeł retencji.</p>	
<p>Wskaźnik pionowa struktura roślinności <u>Obecna ocena:</u> U1 <u>Cel:</u> Podniesienie oceny do FV; wspieranie i ochrona naturalnych odnowień olszy czarnej i innych gatunków typowych dla łągów, pozostawianie fragmentów o zróżnicowanej strukturze (drzewa stare + odnowienia + podszyt), eliminacja zakłóceń powodujących zubożenie warstwowości (np. nadmierne zwarcie świerka lub brak światła w runie), kontrola ekspansji gatunków obcych i inwazyjnych, które mogą zaburzać naturalne relacje między warstwami.</p>	
<p>Wskaźnik wiek drzewostanu <u>Obecna ocena:</u> U1 <u>Cel:</u> Utrzymanie U1, z dążeniem do poprawy do FV w dłuższej perspektywie; pozostawianie drzew do osiągnięcia pełnego wieku biologicznego, zachowanie starodrzewu olszy i towarzyszących gatunków, unikanie sztucznej przebudowy w kierunku sosny lub świerka, wspieranie naturalnych odnowień, aby zapewnić ciągłość struktury wiekowej.</p>	
<p>Wskaźnik naturalne odnowienia drzewostanu</p>	

		<p><u>Obecna ocena:</u> U1</p> <p><u>Cel:</u> Utrzymanie U1, z dążeniem do poprawy do FV; na stanowiskach łągowych w dolinie Orli odnowienia pojawiają się, ale są one nieregularne i miejscami ograniczane przez konkurencję roślin ekspansywnych oraz przez wahania poziomu wód. Naturalne procesy sukcesyjne zachodzą, lecz nie w każdym fragmencie z równą intensywnością. W związku z tym celem ochrony jest przede wszystkim zapewnienie ciągłości tych procesów – bez wprowadzania obcych gatunków i bez intensywnej ingerencji.</p>
		<p>Wskaźnik zniszczenia runa i gleby związane z pozyskiwaniem drewna</p> <p><u>Obecna ocena:</u> FV</p> <p>Cel: Utrzymanie FV; na stanowiskach nie obserwuje się znaczących śladów eksploatacji – runo i gleba zachowane są w dobrym stanie. Działania ochronne powinny ograniczać ewentualne użytkowanie gospodarcze oraz unikać zrywki drewna ciężkim sprzętem, co pozwoli zachować wysoką ocenę.</p>
5	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	<p>Populacja: Utrzymanie obecności gatunku co najmniej w >80% monitorowanych kwadratów, co odpowiada ocenie FV wskaźnika.</p> <p>Stan siedliska: Utrzymanie na poziomie oceny FV poprzez utrzymanie siedlisk o odpowiednich parametrach, tj. łąk na których występują rośliny żywicielskie: szczaw lancetowaty <i>Rumex hydrolapathum</i>, szczaw łąkowy <i>Rumex acetosa</i>, szczaw kędzierzawy <i>Rumex crispus</i> i szczaw tępolistny <i>Rumex obtusifolius</i>.</p>
6	1065 Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze
7	4030 Szlaczkoń szafraniec <i>Colias myrmidone</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze
8	4042 Modraszek eroides <i>Polyommatus eroides</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze

Załącznik nr 5 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Białymstoku
z dnia 5 marca 2026 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków				
1	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylon</i>)	<p>Kontrolowane wypalanie runi (ewentualnie koszenie z wynoszeniem biomasy). Należy je wykonać najpóźniej w trzecim roku obowiązywania PZO, a następnie powtarzać te działania co 8 lat. Możliwy podział całkowitej powierzchni działania na mniejsze powierzchnie po wcześniejszym uzgodnieniu z RDOŚ w Białymstoku oraz uzyskaniu opinii odpowiednich służb pożarniczych, a także zarządcy terenu.</p> <p>Działanie powinno być poprzedzone usuwaniem drzew i krzewów. Wypalanie należy wykonywać w okresie jesienno-zimowym.</p> <p>Wypalanie powinno odbywać się w sprzyjających kontroli pożaru warunkach atmosferycznych pod nadzorem odpowiednich służb leśnych oraz jednostek przeciwpożarowych.</p> <p>Przeznaczona do wypalenia powierzchnia powinna być skrupulatnie sprawdzona pod kątem występowania na niej zwierząt. Tuż przed podjęciem działania należy przeprowadzić wypłaszanie zwierząt.</p>	<p>Wszystkie płyty siedliska 4030 4030_1, 4030_2 identyfikatory działek ewidencyjnych: 200507_4.0005.761/1, 200507_4.0005.2424, 200507_4.0005.2425 Zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	Nadleśnictwo Bielsk na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku
		<p>Usuwanie gatunków inwazyjnych – czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> i dębu czerwonego <i>Quercus rubra</i> z usunięciem biomasy poza teren siedliska. Działanie należy wykonać poza okresem lęgowym ptaków (15.09-01.03), najpóźniej w trzecim roku obowiązywania PZO.</p>	<p>Wszystkie płyty siedliska 4030: 4030_1, 4030_2 identyfikatory działek ewidencyjnych: 200507_4.0005.761/1, 200507_4.0005.2424, 200507_4.0005.2425 Zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	Nadleśnictwo Bielsk na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku

		Następnie co 3 lata należy wykonać kontrolę odrostu drzew i krzewów i w miarę potrzeb wykonać powtórzenie działań		
		Usunięcie drzew i krzewów rodzimych, głównie sosny <i>Pinus sylvestris</i> oraz brzozy brodawkowatej <i>Betula pendula</i> i omszonej <i>B. pubescens</i>). Działanie należy wykonać poza okresem lęgowym ptaków (15.09-01.03), najpóźniej w trzecim roku obowiązywania PZO. Następnie co 3 lata należy wykonać kontrolę odrostu drzew i krzewów i w miarę potrzeb wykonać powtórzenie działań	Wszystkie płyty siedliska 4030: 4030_1, 4030_2 identyfikatory działek ewidencyjnych: 200507_4.0005.761/1, 200507_4.0005.2424, 200507_4.0005.2425 Zgodnie z załącznikiem nr 6	Nadleśnictwo Bielsk na podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku
2	6120 Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	<u>Działanie obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie pastwiskowe, kośno-pastwiskowe lub kośne. <u>Działanie fakultatywne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez użytkowanie zgodnie z wymogami w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR dla siedliska 6120 z uwzględnieniem poniższych wymogów uściślających: Koszenie przy użyciu ręcznych kos spalinowych na wysokości do 10 cm. Usunięcie pozyskanej biomasy poza granice płatów siedlisk przyrodniczych. Koszenie w terminie 1.08.-31.10. Termin realizacji: w trakcie obowiązywania PZO	Płat siedliska 6120_1, identyfikatory działek ewidencyjnych: 2005_2.0010.141 Zgodnie z załącznikiem nr 6	<u>Działanie obligatoryjne:</u> Właściciel/zarządca gruntu <u>Działanie fakultatywne:</u> Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000
		<u>Działanie obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie pastwiskowe, kośno-pastwiskowe lub kośne. <u>Działanie fakultatywne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez użytkowanie zgodnie z	Płat siedliska 6120_2, identyfikatory działek ewidencyjnych: 2005_2.0001.85 2005_2.0001.84 Zgodnie z załącznikiem nr 6	<u>Działanie obligatoryjne:</u> Właściciel/zarządca gruntu <u>Działanie fakultatywne:</u> Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z

		<p>wymogami w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR dla siedliska 6120 z uwzględnieniem poniższych wymogów uściślających: Koszenie przy użyciu ręcznych kos spalinowych na wysokości do 10 cm. Usunięcie pozyskanej biomasy poza granice płątów siedlisk. Termin realizacji: w trakcie obowiązywania PZO</p>		<p>tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
		<p><u>Działanie obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie pastwiskowe, kośno-pastwiskowe lub kośne. <u>Działanie fakultatywne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez użytkowanie zgodnie z wymogami w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR dla siedliska 6120. Dodatkowo działania ochronne typu usuwanie drzew i krzewów zgodnie z potrzebami. Usunięcie podrostu drzew i krzewów rodzimych (głównie sosna <i>Pinus sylvestris</i> oraz brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>). Usuwanie gatunków inwazyjnych – czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> i nawłoci kanadyjskiej <i>Solidago canadensis</i>. Termin realizacji: w trakcie obowiązywania PZO</p>	<p>Płąt siedliska 6120_3, identyfikatory działek ewidencyjnych: 200505_2.0001.611 Zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	<p><u>Działanie obligatoryjne:</u> Właściciel/zarządca gruntu <u>Działanie fakultatywne:</u> Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
		<p><u>Działanie obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie pastwiskowe, kośno-pastwiskowe lub kośne. <u>Działanie fakultatywne:</u> Zachowanie siedliska</p>	<p>Płąt siedliska 6120_4, identyfikatory działek ewidencyjnych: 200505_2.0013.36 Zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	<p><u>Działanie obligatoryjne:</u> Właściciel/zarządca gruntu <u>Działanie fakultatywne:</u> Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z</p>

	<p>przyrodniczego poprzez użytkowanie zgodnie z wymogami w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR dla siedliska 6120. Termin realizacji: w trakcie obowiązywania PZO</p>		<p>korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
	<p><u>Działanie obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie pastwiskowe, kośno-pastwiskowe lub kośne. <u>Działanie fakultatywne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez użytkowanie zgodnie z wymogami w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR dla siedliska 6120. Dodatkowe działania ochronne typu usuwanie drzew i krzewów zgodnie z potrzebami. Usunięcie podrostu drzew i krzewów rodzimych (głównie sosna <i>Pinus sylvestris</i> oraz brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>). Usuwanie gatunków inwazyjnych – czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i>. Termin realizacji: w trakcie obowiązywania PZO</p>	<p>Płat siedliska 6120_5, identyfikatory działek ewidencyjnych: 200505_2.0013.14 200505_2.0013.27 Zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	<p><u>Działanie obligatoryjne:</u> Właściciel/zarządca gruntu <u>Działanie fakultatywne:</u> Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
	<p><u>Działanie obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie pastwiskowe, kośno-pastwiskowe lub kośne.</p>	<p>Płat siedliska 6120_6, identyfikatory działek ewidencyjnych: 200505_2.0013.57 Zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	<p><u>Działanie obligatoryjne:</u> Właściciel/zarządca gruntu <u>Działanie fakultatywne:</u> Właściciel, posiadacz lub</p>

	<p><u>Działanie fakultatywne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez użytkowanie zgodnie z wymogami w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR dla siedliska 6120.</p> <p><u>Dodatkowe działania ochronne</u> typu usuwanie drzew i krzewów zgodnie z potrzebami. Usunięcie podrostu drzew i krzewów rodzimych (głównie sosna <i>Pinus sylvestris</i> oraz brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>). Usuwanie rodzimych gatunków inwazyjnych – jeżyny <i>Rubus spp.</i> Usuwanie obcych gatunków inwazyjnych – czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i>. Termin realizacji: w trakcie obowiązywania PZO</p>		<p>dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
	<p><u>Działanie obligatoryjne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie pastwiskowe, kośno-pastwiskowe lub kośne.</p> <p><u>Działanie fakultatywne:</u> Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez użytkowanie zgodnie z wymogami w ramach interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR dla siedliska 6120.</p> <p><u>Dodatkowe działania ochronne</u> typu usuwanie drzew i krzewów zgodnie z potrzebami. Usunięcie podrostu drzew i krzewów rodzimych (głównie osika <i>Populus tremula</i> i dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>). Usuwanie gatunków inwazyjnych – czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i>. Termin realizacji: w trakcie obowiązywania PZO</p>	<p>Płat siedliska 6120_7, identyfikatory działek ewidencyjnych: 200505_2.0010.447 Zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	<p><u>Działanie obligatoryjne:</u> Właściciel/zarządca gruntu</p> <p><u>Działanie fakultatywne:</u> Właściciel, posiadacz lub dzierżawca obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000</p>
91E0	Wyłączenie z użytkowania gospodarczego – zaniechanie	Wszystkie płaty siedliska 91E0	Nadleśnictwo Bielsk, właściciele prywatni na

3	<p>Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>, olsy źródłiskowe)</p>	<p>pozyskiwania drewna, usuwania martwego drewna, prac pielęgnacyjnych</p>	<p>91E0_1, 91E0_2, 91E0_3, 91E0_4 identyfikatory działek ewidencyjnych: 200505_2.0001.655 200505_2.0002.1820 200505_2.0001.659 200505_2.0022.193/2 200505_2.0022.28 200505_2.0022.33/1 200505_2.0022.30 200505_2.0022.27 200505_2.0022.29 200505_2.0022.31/2 200505_2.0013.47 200505_2.0022.32/1 200505_2.0022.194/1 200505_2.0005.1213 200505_2.0010.163 200505_2.0001.79 200505_2.0010.119 200505_2.0001.84 200505_2.0001.77/2 200505_2.0005.1067/11 200505_2.0001.666 200505_2.0010.164 200505_2.0001.78/1 200505_2.0005.1070/1 200505_2.0010.118 200505_2.0001.81 200505_2.0001.85 200505_2.0001.76 200505_2.0001.86 200505_2.0005.1066/5 200505_2.0005.1068/1 200505_2.0010.165 200505_2.0005.1065/3 200505_2.0005.1066/7 200505_2.0005.1065/1 200505_2.0005.1066/6 200505_2.0005.1067/7 200505_2.0005.1066/10 200505_2.0005.1065/4 200505_2.0005.1068/2 200505_2.0001.78/2 200505_2.0001.80 200505_2.0005.1067/5 200505_2.0005.1069 200505_2.0005.1210 200505_2.0005.1066/11 200505_2.0005.1070/2 200505_2.0005.1067/8 200505_2.0005.1066/12 200505_2.0005.1066/9 200505_2.0005.1065/5 200505_2.0005.1067/12 200505_2.0005.1066/8 Zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	<p>podstawie porozumienia z RDOŚ w Białymstoku</p>
		<p>Usuwanie inwazyjnych gatunków obcych geograficznie stwierdzonych w płatach siedliska 91E0, w</p>	<p>Wszystkie płaty siedliska 91E0 91E0_1, 91E0_2, 91E0_3, 91E0_4</p>	<p>Nadleśnictwo Bielsk, właściciele prywatni na podstawie porozumienia z</p>

		<p>tym w szczególności: niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>, czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i>, nawłoci późnej <i>Solidago gigantea</i>, a także innych gatunków obcych, jeżeli zostaną stwierdzone podczas kontroli w terenie. Usuwanie ręczne w przypadku roślin zielnych - wrywanie osobników i/lub koszenie; przed okresem wysypywania nasion. Gatunki drzewiaste i krzewiaste (czeremcha) - usuwanie pędów łącznie z fragmentami systemu korzeniowego poniżej szyj korzeniowej. Wykonać w terminie najpóźniej do 3 lat od ustanowienia PZO i w razie potrzeby powtórzyć co 3 lata</p>	<p>identyfikatory działek ewidencyjnych: 200505_2.0001.655 200505_2.0002.1820 200505_2.0001.659 200505_2.0022.193/2 200505_2.0022.28 200505_2.0022.33/1 200505_2.0022.30 200505_2.0022.27 200505_2.0022.29 200505_2.0022.31/2 200505_2.0013.47 200505_2.0022.32/1 200505_2.0022.194/1 200505_2.0005.1213 200505_2.0010.163 200505_2.0001.79 200505_2.0010.119 200505_2.0001.84 200505_2.0001.77/2 200505_2.0005.1067/11 200505_2.0001.666 200505_2.0010.164 200505_2.0001.78/1 200505_2.0005.1070/1 200505_2.0010.118 200505_2.0001.81 200505_2.0001.85 200505_2.0001.76 200505_2.0001.86 200505_2.0005.1066/5 200505_2.0005.1068/1 200505_2.0010.165 200505_2.0005.1065/3 200505_2.0005.1066/7 200505_2.0005.1065/1 200505_2.0005.1066/6 200505_2.0005.1067/7 200505_2.0005.1066/10 200505_2.0005.1065/4 200505_2.0005.1068/2 200505_2.0001.78/2 200505_2.0001.80 200505_2.0005.1067/5 200505_2.0005.1069 200505_2.0005.1210 200505_2.0005.1066/11 200505_2.0005.1070/2 200505_2.0005.1067/8 200505_2.0005.1066/12 200505_2.0005.1066/9 200505_2.0005.1065/5 200505_2.0005.1067/12 200505_2.0005.1066/8 Zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	RDOŚ w Białymstoku
4	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Działania w zakresie użytkowania łąk: Ekstensywne użytkowanie pastwiskowe (zalecane) oraz zachowanie mozaiki siedlisk, a w szczególności	Siedlisko 1060_1 identyfikatory działek ewidencyjnych: 200505_2.0010.120 200505_2.0010.121 200505_2.0010.122	Właściciele i zarządcy gruntów ma podstawie porozumienia z RDOŚ w

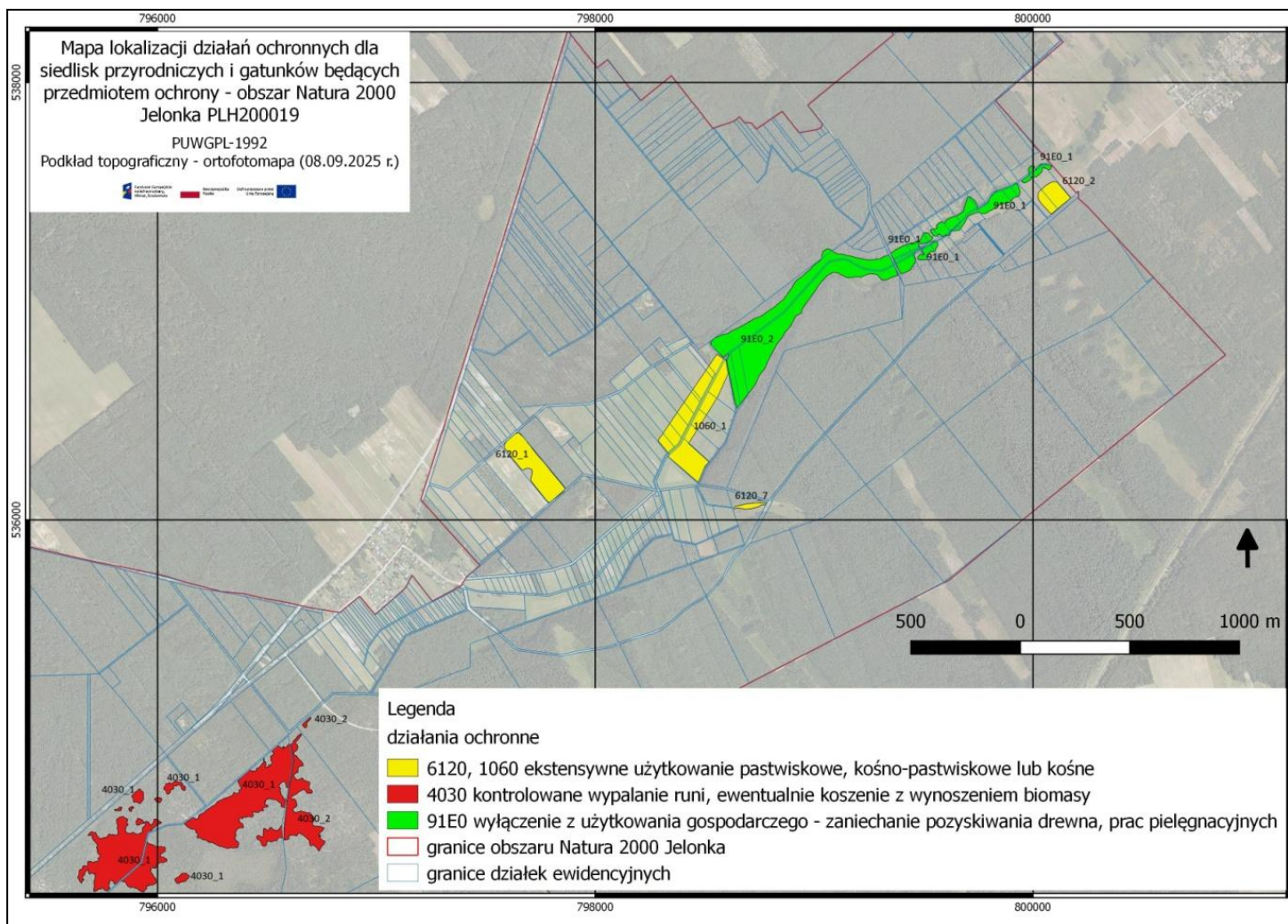
		<p>wiatrochronów. W przypadku użytkowania kośnego: - łąki powinny być koszone raz w roku, w terminie od 1 sierpnia do 30 września, - należy pozostawić ok. 10-20% powierzchni niekoszonej w celu zachowania mozaiki siedlisk, - utrzymanie wysokości koszenia 10-15 cm, - pozostałą biomasę (siano) należy usunąć w terminie nie dłuższym niż 2 tygodnie po pokosie, - zachowanie mozaiki siedlisk, a w szczególności wiatrochronów, - pozostawianie niewykoszonych płatów roślinności o szerokości około 2 m wzdłuż koryta Orłanki</p>	<p>200505_2.0010.123 200505_2.0010.124 200505_2.0010.125 200505_2.0010.126 200505_2.0010.127 200505_2.0010.128 200505_2.0010.166 200505_2.0010.167 200505_2.0010.168 200505_2.0010.169 200505_2.0010.170 200505_2.0010.119 200505_2.0010.133 Zgodnie z załącznikiem nr 6</p>	Białymstoku
6.	1065 Przeplatka aurinia <i>Euphydryas aurinia</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze		
7.	4030 Szlaczkoń szafrańiec <i>Colias myrmidone</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze		
8.	4042 Modraszek eroides <i>Polyommatus eroides</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze		
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
1	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion</i>)	W oparciu o metodykę PMS GIOŚ po wykonaniu działań ochronnych	Jeden transekt badawczy wyznaczony w 2024 r. po wykonaniu działań ochronnych. Badanie należy prowadzić co najmniej raz na 5 lat, optymalnie co 3 lata.	RDOŚ w Białymstoku
2	6120 Ciepłolubne śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	W oparciu o metodykę PMS GIOŚ	Ze względu na niewielką powierzchnię i niewielką ilość stanowisk, wskazany jest monitoring wszystkich 7 płatów siedliska. Badanie należy prowadzić co najmniej raz na 5 lat, optymalnie co 3 lata.	RDOŚ w Białymstoku
5	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae</i> ,	W oparciu o metodykę PMS GIOŚ.	Jeden transekt badawczy wyznaczony w 2025 r. trzy lat od ustanowienia PZO. Badanie należy prowadzić co najmniej raz na 5 lat, optymalnie	RDOŚ w Białymstoku

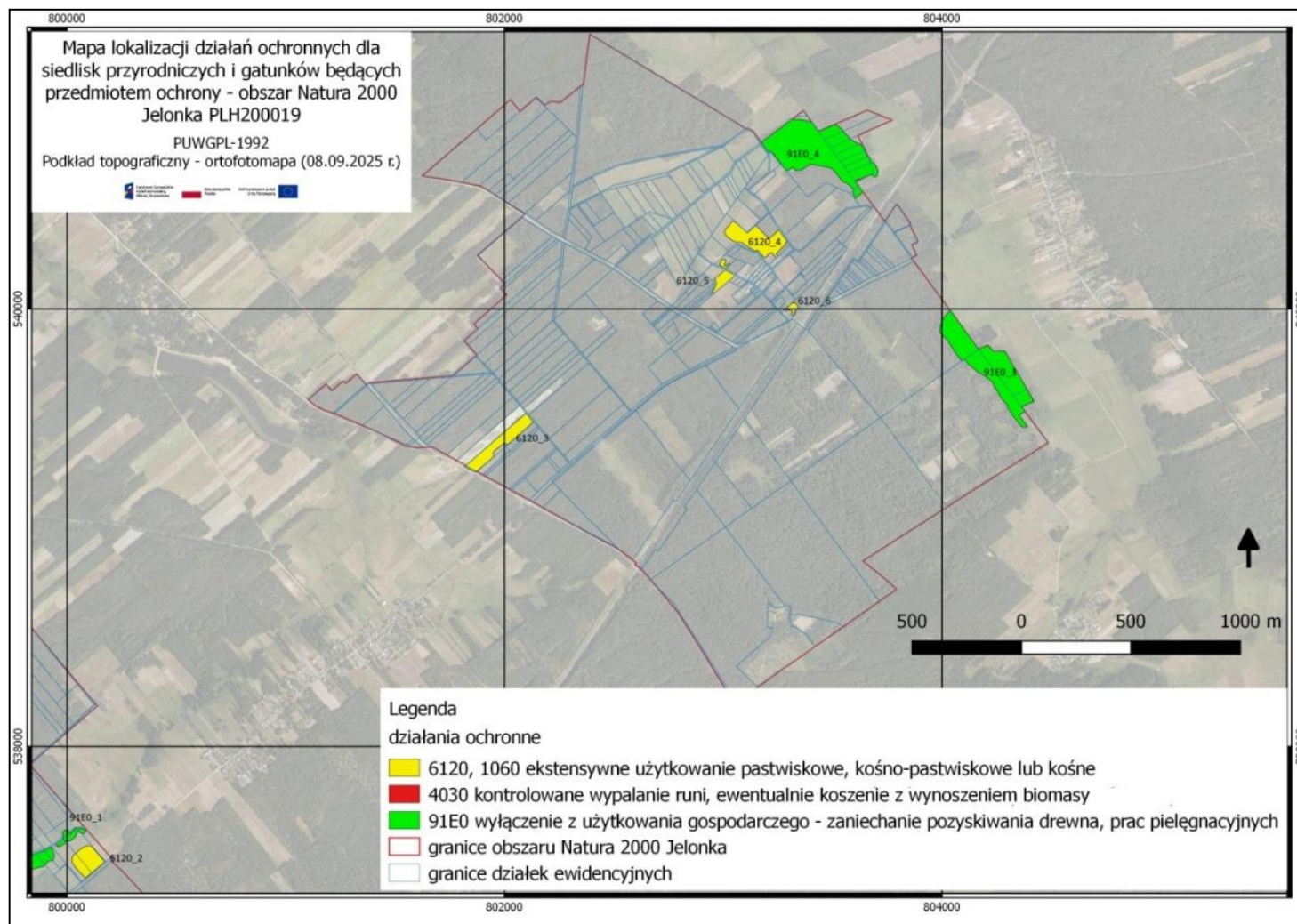
	<i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)		co 3 lata.	
6	1060 Czerwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	W oparciu o metodykę PMS GIOŚ.	Jeden transekt badawczy wyznaczony w 2025 r. trzy lat od ustanowienia PZO. Badanie należy prowadzić co najmniej raz na 5 lat, optymalnie co 3 lata.	RDOŚ w Białymstoku

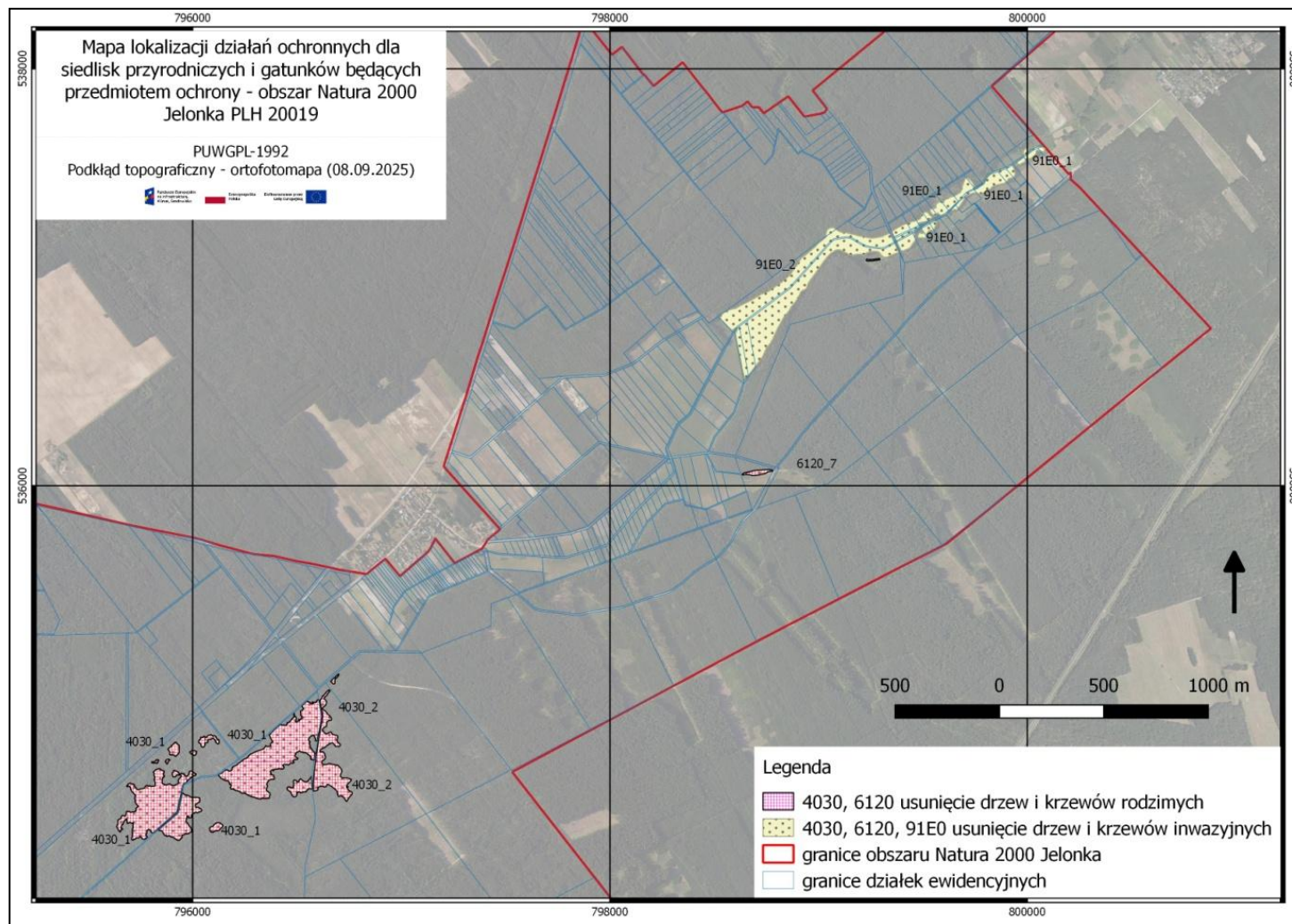
Załącznik nr 6 do zarządzenia

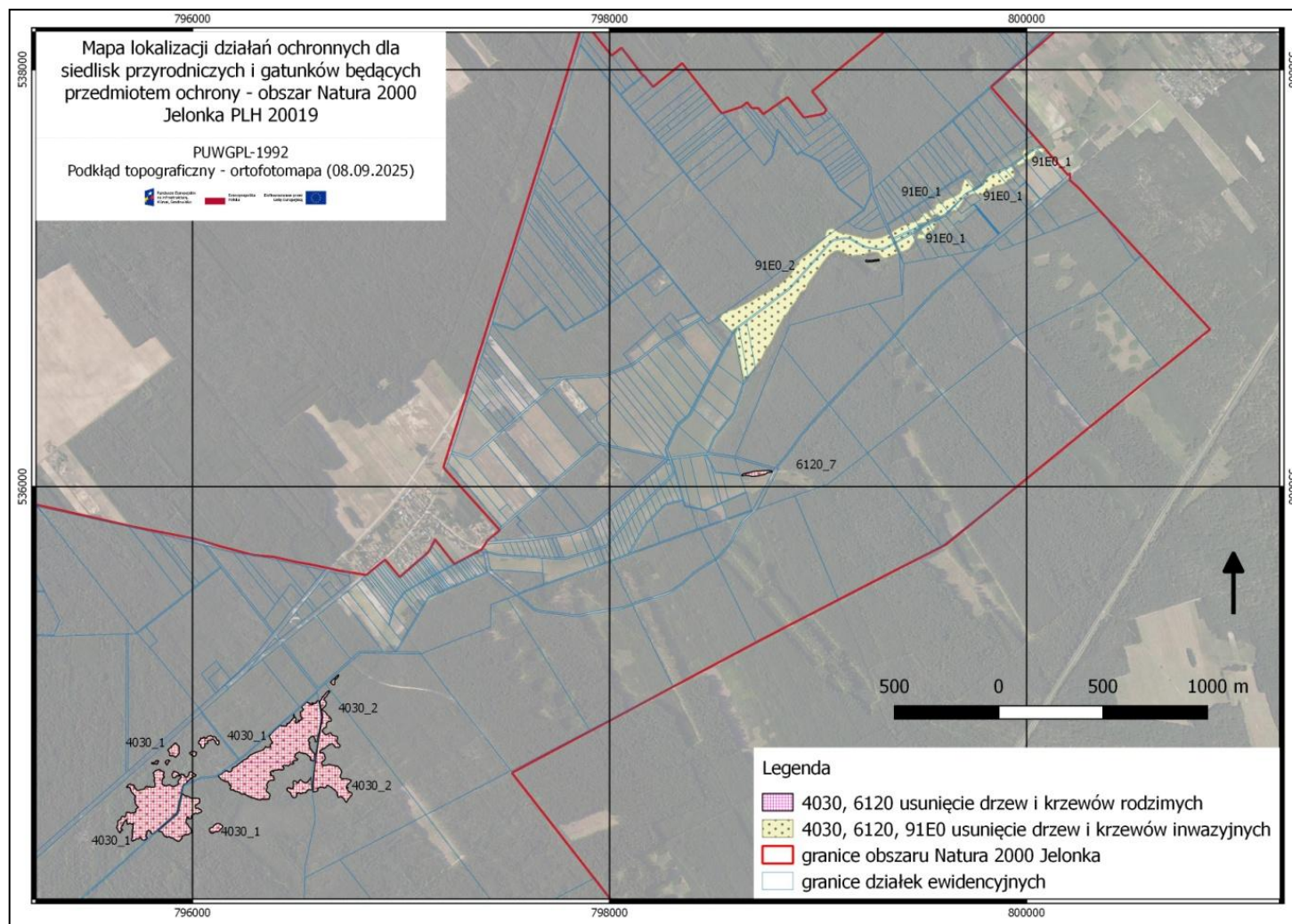
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku

z dnia 5 marca 2026 r.

Mapa rozmieszczenia przedmiotów ochrony z lokalizacją działań ochronnych w obszarze Natura 2000

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13) zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”, sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 sporządza plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest bezterminowo. Zgodnie z art. 28 ust. 5 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących: a. ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, b. monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3, c. uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowania ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru (art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody).

Tryb sporządzania projektu planu i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2024, poz. 99, t.j.) zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie PZO”. Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzeniem tego projektu oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 poz. 1112, ze zm.) zwanej dalej „ustawą o oś”, w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Jelonka PLH200019, obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW) - wyznaczony został po raz pierwszy i zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)¹. Powtórzona publikacja UE: Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, Decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 18 listopada 2011 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG piąty zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny rejon biogeograficzny, (notyfikowana jako dokument nr C(2011) 8278. Obszar został objęty ochroną SOO na mocy Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Jelonka (PLH200019) (Dz. U. 2022.341) Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Jelonka PLH200019 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzeniem w sprawie PZO.

Obszar ten położony jest w województwie podlaskim w powiecie hajnowski, gminach Kleszczele i Dubicze Cerkiewne. W obrębie obszaru Natura 2000 znajdują się dwa rezerваты przyrody: Jelonka i Czechy Orlańskie oraz Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza Białowieska, jest także fragmentem istniejącego korytarza ekologicznego o randze krajowej stanowiącego łącznik między Puszcza Białowieską, a doliną Bugu. SOO Jelonka składa się z dwóch odrębnych części, obejmując swymi granicami w większości bory na gruntach porolnych, źródłowy odcinek rzeki Orłanki oraz w mniejszym stopniu tereny łąkowe i orne. Obszar porastają przede wszystkim bory sosnowe *Peucedano-Pinetum*. Siedliska nieleśne zajmują tu znacznie mniejszą powierzchnię, jednak to właśnie one stanowią najcenniejsze pod względem florystycznym elementy krajobrazu (stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin). W granicach obszaru występują murawy napiaskowe, kontynentalne wrzosowiska z mącznicą, murawy bliźniczkowe oraz zajmujące największą powierzchnię łągi.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosowanymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar Natura 2000 Jelonka PLH200019 został wyznaczony dla ochrony:

a) siedlisk przyrodniczych:

- 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*),
- 6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*),
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe;

b) gatunków zwierząt:

- 4030 Szlaczkoń szafrańiec *Colias myrmidone*,
- 1065 Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*,
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
- 4042 Modraszek eroides *Polyommatus eroides*

Założeniem do opracowania planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory - Dz. U. UE.L92.206.7, Dz. U. UE -sp.15-2-102 ze zm.). W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego zarządzenia.

Przedmiotowy plan zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000 Jelonka PLH200019, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody:

¹ Dz. Urz. UE L 33 z 08.02.2011, str. 146

- 1) dla obszaru ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 3) obszar nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiono plan urządzenia lasu uwzględniający zakres, o którym mowa w ust. 10,
- 4) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2 oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. układzie współrzędnych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2024 r. poz. 342 t.j.).

Jednym z elementów prac związanych z opracowaniem planu zadań ochronnych było zidentyfikowanie zagrożeń istniejących i potencjalnych (załącznik nr 3) mogących oddziaływać negatywnie na stan zachowania przedmiotów ochrony obszaru. Analizując występujące w obszarze zagrożenia oraz ich charakter ustalono następujące cele działań ochronnych (załącznik nr 4).

Planowane są działania ochronne związane z ochroną czynną i bierną siedlisk przyrodniczych, a także czerwończyka nieparka. Ponadto planowany jest monitoring stanu zachowania tych siedlisk i gatunku.

Nie ustalono zagrożeń, a także nie sformułowano celów i działań ochronnych dla następujących gatunków owadów:

- 4030 Szlaczkoń szafraniec *Colias myrmidone*,
- 1065 Przeplatka aurinia *Euphydryas aurinia*,
- 4042 Modraszek eroides *Polyommatus eroides*

Jest to podyktowane niestwierdzeniem tych gatunków w czasie inwentaryzacji przyrodniczej oraz danymi archiwalnymi, które wykluczają występowanie tych gatunków na terenie ostoi.

W trakcie prac terenowych dokonano weryfikacji powierzchni siedlisk przyrodniczych w obszarze. Zinwentaryzowane powierzchnie różnią się od tych wskazanych obecnie w SDF. Z tego względu konieczne będzie zaktualizowanie danych w SDF i korekta danych w oparciu o aktualny stan wiedzy na temat rozmieszczenia i stanu zachowania siedlisk.

W czasie prac nad planem zadań ochronnych nie stwierdzono zaistnienia przesłanek do sporządzenia planu ochrony dla Obszaru Natura 2000 Jelonka PLH200019.

W planie zadań ochronnych nie wprowadza się wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych dotyczących eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono obszar Natura 2000 Jelonka PLH200019. W obowiązujących dokumentach planistycznych nie stwierdzono zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono dwa spotkania dyskusyjne. Spotkanie pierwsze miało miejsce 25 czerwca 2025 roku w Miejskim Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji „Hładyszka” w Kleszczelach, podczas którego przedstawiono główne założenia opracowania PZO dla obszaru Jelonka. Drugie spotkanie odbyło się 2 września 2025 roku w Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Dubiczach Cerkiewnych, dotyczyło podsumowania dotychczasowych prac nad projektem zarządzenia.

O terminach, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli informowani pocztą elektroniczną lub telefonicznie. Zainteresowane podmioty zostały także poinformowane o sposobach na wnoszenie uwag i wniosków.

W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie PZO, na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o oś, obwieszczeniem znak WPN.6320.14.2025.EW z dnia 13 czerwca 2025 r. zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej i na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz tablicach jednostek samorządu terytorialnego, na terenie których położony jest obszar Natura 2000, a także ogłoszonym w prasie lokalnej („Gazeta Wyborcza”), podano do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia oraz o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych.

Następnie, obwieszczeniem znak WPN.6320.14.2025.EW z dnia 6 października 2025 r., zamieszczonym w Biuletynie Informacji Publicznej i na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz tablicach jednostek samorządu terytorialnego, na terenie których położony jest obszar Natura 2000, a także ogłoszonym w prasie lokalnej („Gazeta Wyborcza”), podano do publicznej wiadomości informację o wyłożeniu projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych do publicznego wglądu.

Tym samym zainteresowanym osobom oraz podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunku, dla którego ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych w terminie 21 dni. W trakcie konsultacji społecznych projektu zarządzenia zmieniającego wpłynęły uwagi, które rozpatrzone w następujący sposób:

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia/odpowiedź
1.	Zwrócono uwagę, na potrzebę zmiany nazwy załącznika nr 7 (zgodnie z art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody wskazania mogą dotyczyć jedynie dokumentów istniejących) oraz potrzebę uszczegółowienia/skonkretyzowania w tym załączniku wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych. Obecne wskazania są zbyt ogólne i nie wskazują, które ustalenia wymagają zmiany (i jaki sposób) w związku z koniecznością utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Uwagę uwzględniona. Usunięto załączniki nr 7 ze względu na to, że obowiązujących dokumentach planistycznych nie stwierdzono zapisów, które w znaczący negatywny sposób wpływałyby na przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000. Dodano informację w uzasadnieniu.
2.	Uwaga: wg „Ramowych wytycznych w sprawie projektowania W PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach W zarządzie nadleśnictwa”, zatwierdzonych W dniu 21 marca 2013 roku przez Głównego Konserwatora Przyrody - jedynie w przypadku zadań ochronnych związanych z gospodarką leśną, finansowanie ich odbywa się ze środków własnych LP, zgodnie z ustawą o lasach. W pozostałych przypadkach czynności i działania w zakresie ochrony czynnej dla przedmiotów ochrony Natura 2000 na gruntach PGL LP finansowane są ze środków budżetowych lub innych środków zewnętrznych zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody. Odpowiedzialnym za realizację zadań ochronnych jest organ ustanawiający plan zadań ochronnych. W przypadku powierzenia ww. zadań zgodnie z art. 32 ustawy o ochronie przyrody właściwemu terytorialnie nadleśnictwu, dyrektor rdoś może nakazać wykonanie tych zadań po zapewnieniu środków finansowych. W związku z tym wnioskuje się o dostosowanie projektu PZO do przedmiotowych wytycznych i uzupełnienie zapisów W tej kwestii. W przypadku planowanych działań ochronnych nie związanych z gospodarką leśną na gruntach PGL LP (np. koszenie, odkrzaczanie, powstrzymywanie sukcesji, usuwanie gatunków obcych, itp.) i ich powierzenia właściwemu nadleśniczemu wnioskuje się o zapis: „po zapewnieniu środków finansowych przez organ ochrony przyrody”	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	Uwaga nieuwzględniona. Zarządzenie w sprawie ustanowienia PZO nie wskazuje źródła finansowania, a jedynie organ odpowiedzialny za wykonanie. Zgodnie z wytycznymi GDOŚ (pismo znak DON-WP.082.1.45.2013.jb.3 z dnia 18 lipca 2013 r.), w akcie prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, nie znajduje uzasadnienia uzależnienie zapisu realizacji działań ochronnych od uzyskania środków finansowych.

3.	<p>Uwaga: w rozdziale dotyczącym „Oceny skutków regulacji” w części dotyczącej „Wpływu regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego”, projekt zarządzenia podaje informację, że „wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa”. Z uwagi na szereg ograniczeń oraz potrzebę realizacji szeregu zaplanowanych kosztownych działań ochronnych, monitoringowych, opracowań, ekspertyz, itp., wprowadzanych niniejszymi zarządzeniami oraz brakiem jakiegokolwiek analizy popartej szczegółowymi danymi w tym zakresie nie można się z tym zgodzić. Dodatkowo należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 54 ustawy o lasach „Lasy Państwowe otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową, a w szczególności na: ... ochronę gatunkową roślin i zwierząt oraz sprawowanie nadzoru nad obszarami wchodzącymi w skład sieci Natura 2000”.</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zapis dotyczący braku skutków finansowych dla budżetu państwa odnosi się wyłącznie do samego aktu prawnego – tj. zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska ustanawiającego plan zadań ochronnych, a nie do późniejszej realizacji jego ustaleń. Plan zadań ochronnych ma charakter dokumentu planistycznego i koordynacyjnego, określającego cele, zadania i wskazania do ochrony, lecz nie stanowi sam w sobie podstawy do wydatkowania środków publicznych. Wprowadzenie zarządzenia nie powoduje więc automatycznie powstania skutków finansowych dla budżetu państwa ani jednostek samorządu terytorialnego. Realizacja poszczególnych zadań ochronnych wskazanych w PZO może być finansowana w przyszłości z różnych źródeł (m.in. funduszy własnych zarządców terenu, środków krajowych, unijnych, dotacji celowych zgodnie z art. 54 ustawy o lasach). Jednak szczegółowa analiza kosztów i źródeł finansowania poszczególnych działań nie jest przedmiotem niniejszego zarządzenia, lecz kolejnych etapów realizacyjnych i planistycznych.</p> <p>Tym samym, przyjęte sformułowanie w rozdziale „Ocena skutków regulacji” jest zgodne z zasadami sporządzania aktów normatywnych oraz z przyjętą praktyką legislacyjną w odniesieniu do aktów o charakterze planistycznym, takich jak PZO.</p>
4.	<p>Uwaga: W przypadku zaplanowanego działania dla siedliska 4030 Suche wrzosowiska: „kontrolowane wypalanie runi lub wypas (ewentualnie koszenie z wynoszeniem biomasy). Wypalanie należy zrealizować wczesną jesienią (wrzesień)...” – zasadnym jest wskazanie maksymalnej i minimalnej powierzchni do kontrolowanego wypalania, dodatkowo działanie powinno być prowadzone pod nadzorem Państwowej Straży Pożarnej. Należy skorygować termin, nie ograniczając go jedynie do miesiąca września. Proponuje się zapis: „(...) realizować wczesną jesienią lub wczesną wiosną przy odpowiednich warunkach meteorologicznych”. Należy również zauważyć, że zgodnie z ustawą o lasach (art. 30) W lasach zabrania się „wypasu zwierząt gospodarskich”, a ustawodawca nie przewiduje żadnych odstępstw od tych zakazów;</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<p>Uwaga uwzględniona na zapis: „Możliwy podział całkowitej powierzchni działania na mniejsze powierzchnie po wcześniejszym uzgodnieniu z RDOS w Białymstoku oraz uzyskaniu opinii odpowiednich służb pożarniczych, a także zarządcy terenu. Działanie powinno być poprzedzone usuwaniem drzew i krzewów. Wypalanie należy wykonywać w okresie jesienno-zimowym. Wypalanie powinno odbywać się w sprzyjających kontroli pożaru warunkach atmosferycznych pod nadzorem odpowiednich służb leśnych oraz jednostek przeciwpożarowych. Przeznaczona do wypalenia powierzchnia powinna być skrupulatnie sprawdzona pod kątem występowania na niej zwierząt. Tuż przed podjęciem działania należy przeprowadzić wypłaszanie zwierząt.”</p>
5.	<p>Uwaga: W przypadku działania: „Usuwanie gatunków inwazyjnych – czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> i dębu czerwonego <i>Quercus robur</i>” - zwraca się uwagę, że przedmiotowe gatunki pomimo negatywnego wpływu na ekosystemy leśne, nie są wymienione w załącznikach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. W sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów. Zasadnym byłoby doprecyzowanie tego faktu z uwagi na obowiązujące przepisy prawne w tym zakresie;</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgadając się co do faktu, że <i>Padus serotina</i> i <i>Quercus rubra</i> nie figurują w załącznikach do rozporządzenia Rady Ministrów z 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych (Dz. U. 2022 poz. 2649), należy jednak podkreślić, że: Działania ujęte w PZO nie jest wykonywane w oparciu o przepisy ww. rozporządzenia, lecz: jako działania ochronne wynikające z celów i potrzeb zachowania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000 <i>Jelonka PLH200019</i>, zgodnie z art. 28 ust. 10 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, który umożliwia w planach zadań ochronnych określanie działań „służących utrzymaniu lub odtworzeniu właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków”.</p>

6.	<p>Uwaga: W przypadku działania dla siedliska 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe: „Wyłączenie z użytkowania gospodarczego – zaniechanie pozyskiwania drewna, usuwania martwego drewna, prac pielęgnacyjnych” – zaplanowane działanie wznacznym stopniu ogranicza lub wręcz uniemożliwia osiągnięcie celów ochrony opisanych w załączniku nr 4 do projektu zarządzenia. W szczególności w zakresie wskaźników: pionowa struktura roślinności, wiek drzewostanu, naturalne odnowienia drzewostanu. Zatem wnioskujemy o dopuszczenie stosowania cięć pielęgnacyjnych i przerębowych jako narzędzi poprawy w/w wskaźników w szczególności w zakresie inicjowania i promowania odnowień naturalnych, kształtowania struktury przestrzenno-wiekowej oraz zapewnienia jej ciągłości poprzez naturalną wymianę pokoleń. Wprowadzenie ochrony ścisłej na tym siedlisku może doprowadzić do przypadkowego odtwarzania gatunków niepożądanych i w rezultacie niekorzystnych zmian w siedlisku. Zasadnym byłoby wskazanie obowiązku możliwie jak najszerszego wykorzystywania odnowienia naturalnego wspomagane sztucznym wprowadzaniem pożądanym na tym siedlisku gatunków drzew oraz wskazanie potrzeby pozostawiania większej ilości martwych drzew, które nie zagrażają bezpieczeństwu ludzi i mienia. Wnioskuje się o zmianę proponowanego działania ochronnego.</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<p>Uwaga nieuwzględniona. Celem planowanego działania nie jest wprowadzenie ochrony ścisłej w znaczeniu prawnym, lecz ograniczenie prowadzenia zabiegów gospodarczych w wybranych płatach siedliska 91E0, w których zachowane są warunki do spontanicznego przebiegu procesów naturalnych. Wyłączenie z użytkowania gospodarczego umożliwi utrzymanie i odtworzenie właściwego stanu siedliska poprzez rozwój pionowej i wiekowej struktury drzewostanu w sposób naturalny, bez ingerencji człowieka. Proponowane przez RDLP cięcia pielęgnacyjne i przerębowe mogłyby prowadzić do homogenizacji struktury drzewostanu, usuwania martwego drewna oraz ograniczenia sukcesji naturalnej, co byłoby sprzeczne z celem ochrony siedliska. Wskaźniki, o których mowa (pionowa struktura roślinności, odnowienia naturalne, zróżnicowanie wiekowe), kształtują się w sposób właściwy w warunkach niezakłóconych, poprzez naturalne procesy wypadania, obumierania i odnowienia gatunków drzew charakterystycznych dla łągów. Zapis nie wyklucza interwencji wynikających z odrębnych przepisów, np. usuwania drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mieniu.</p>
7.	<p>Zapis - W przypadku działania dla siedliska 91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe: „usuwanie inwazyjnych gatunków obcych geograficznie” - niezbędnym jest wskazanie przedmiotowych gatunków oraz podanie okresu i metod ich eliminacji</p>	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<p>Uwaga uwzględniona. Dopisano gatunki inwazyjne i obce geograficznie. Usuwanie inwazyjnych gatunków obcych geograficznie stwierdzonych w płatach siedliska 91E0, w tym w szczególności: niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i>, czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i>, nawłoci późnej <i>Solidago gigantea</i>, a także innych gatunków obcych, jeżeli zostaną stwierdzone podczas kontroli w terenie. Usuwanie ręczne w przypadku roślin zielnych - wrywanie osobników i/lub koszenie; przed okresem wysypywania nasion. Gatunki drzewiaste i krzewiaste (czeremcha) - usuwanie pędów łącznie z fragmentami systemu korzeniowego poniżej szyj korzeniowej. Wykonać w terminie najpóźniej do 3 lat od ustanowienia PZO i w razie potrzeby powtórzyć co 3 lata.</p>

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428), niniejsze zarządzenie zostało uzgodnione z Wojewodą Podlaskim (uzgodnienie z dnia 25 listopada 2025 r., znak sprawy: NK-I.0521.160.2025.JP).

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej. Zarządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu Państwa. Zapisy zawarte w zarządzeniu nie będą miały wpływu na rynek pracy oraz nie wpłyną na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.